

OBSAH

PREDHOVOR	5
POUŽITÉ ZNAČKY	7

PRVÁ ČASŤ

VŠEOBECNÁ ČASŤ

1. hlava

SÚKROMNÉ PRÁVO

§ 1. DUALIZMUS VEREJNÉHO A SÚKROMNÉHO PRÁVA	11
§ 2. ZÁSADY SÚKROMNÉHO PRÁVA	13
I. Zásada rovnosti účastníkov	14
II. Zásada individuálnej autonómie (sloboda vôle)	16
III. Zásada „všetko je dovolené, čo nie je zakázané“	19
IV. Zásada ekvity	19
V. Zásada zákazu zneužitia subjektívnych práv	22
VI. Zásada istoty a stability v súkromnoprávných vzťahoch ...	25
VII. Zásada prevencie	27
§ 3. SYSTÉM SÚKROMNÉHO PRÁVA	28
§ 4. POVAHA, PODSTATA A POJEM OBČIANSKEHO PRÁVA	30
§ 5. VZŤAH OBČIANSKEHO PRÁVA K INÝM ODVETVIAM SÚKROMNÉHO PRÁVA	35

2. hlava

HISTORICKÝ VÝVOJ OBČIANSKEHO (SÚKROMNÉHO) PRÁVA NA SLOVENSKU

§ 1. VÝVOJ OBČIANSKEHO PRÁVA DO VZNIKU ČESKO-SLOVENSKA	40
I. Od najstarších dôb po zánik Veľkej Moravy	40
II. Vývoj občianskeho práva v Uhorsku	42
§ 2. VÝVOJ OBČIANSKEHO PRÁVA V ČESKO-SLOVENSKU	45
I. Medzivojnové obdobie	45
II. Vývoj od roku 1945 do roku 1950	46

III. Občiansky zákonník z roku 1950	49
IV. Občiansky zákonník z roku 1964	54
V. Vývoj občianskeho práva po roku 1989	58
§ 3. OBČIANSKE PRÁVO V SAMOSTATNEJ SLOVENSKEJ REPUBLIKE	61
I. Parciálne zmeny základnej občianskoprávnej úpravy	61
II. Pripravovaná rekodifikácia Občianskeho zákonníka	64
3. hlava	
PRÁVO EURÓPSKEJ ÚNIE A JEHO VPLYV NA SLOVENSKÉ SÚKROMNÉ PRÁVO	
§ 1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA PRÁVA EURÓPSKEJ ÚNIE... ..	70
I. Unifikácia prostredníctvom uzavierania zmlúv a harmonizácia prostredníctvom vydávania smerníc	76
II. Privátne pokusy pri vytváraní európskeho súkromného práva	81
§ 2. HARMONIZÁCIA SLOVENSKEHO SÚKROMNÉHO PRÁVA S EURÓPSKYM SÚKROMNÝM PRÁVOM	83
4. hlava	
PRAMENE A SYSTÉM OBČIANSKEHO PRÁVA	
§ 1. POJEM A VÝPOČET PRAMEŇOV OBČIANSKEHO PRÁVA.....	87
§ 2. SYSTÉM OBČIANSKEHO PRÁVA A SYSTEMATIKA OBČIANSKEHO ZÁKONNÍKA	95
5. hlava	
NORMY OBČIANSKEHO PRÁVA	
§ 1. LOGICKÁ ŠTRUKTÚRA NORIEM OBČIANSKEHO PRÁVA.....	103
§ 2. KOGENTNÉ A DISPOZITÍVNE PRÁVNE NORMY	104
§ 3. VÝKLAD A APLIKÁCIA NORIEM OBČIANSKEHO PRÁVA	106
6. hlava	
PRÁVNE SKUTOČNOSTI	
§ 1. PRÁVNÝ DÔVOD A PRÁVNE SKUTOČNOSTI.....	110
I. Právny dôvod	110

II. Právne skutočnosti a ich následky	111
III. Triedenie právnych skutočností	112
§ 2. ÚKONY	113
I. Pojem a druhy úkonov	113
II. Právne úkony	114
A. Pojmové znaky právnych úkonov	114
1. Vôľa	114
2. Prejav vôle	115
3. Právne následky prejavenej vôle	117
B. Typy a druhy právnych úkonov	118
C. Vznik právnych úkonov	120
D. Náležitosti právnych úkonov	125
1. Náležitosti subjektu (osoby)	125
2. Náležitosti vôle	125
3. Náležitosti prejavu	128
4. Náležitosti pomeru vôle a prejavu	129
5. Náležitosti predmetu právneho úkonu	130
E. Obsah právneho úkonu	130
F. Výklad právnych úkonov	132
G. Právne následky vadnosti právnych úkonov	132
1. Zdanlivé a vadné právne úkony	132
2. Neplatnosť právnych úkonov	133
3. Odporovateľné právne úkony	134
4. Jednostranné odstúpenie od zmluvy	137
H. Protiprávne úkony	137
§ 3. VYTVORENIE VECI ALEBO DIELA	137
§ 4. KONŠTITUTÍVNE ROZHODNUTIA ŠTÁTNEHO ORGÁNU (ORGÁNU VEREJNEJ MOCI)	138
§ 5. UDALOSTI A PROTIPRÁVNE STAVY	138
§ 6. PRÁVNE DOMNIENKY A FIKCIE	139

7. hlava

SUBJEKTÍVNE PRÁVA A POVINNOSTI

§ 1. VŠEOBECNÝ VÝKLAD	141
I. Pojem právo	141
II. Triedenie subjektívnych práv a povinností	142

III. Vznik, zmena a zánik subjektívnych práv a povinností . . .	143
§ 2. SUBJEKTY PRÁV A POVINNOSTÍ	144
I. Všeobecný výklad	144
II. Právna spôsobilosť	145
III. Fyzické osoby	146
A. Všeobecný výklad	146
B. Právna spôsobilosť fyzických osôb	147
1. Spôsobilosť na práva a povinnosti	147
2. Spôsobilosť na právne úkony	149
a) Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony	151
b) Pozbavenie spôsobilosti na právne úkony	152
3. Spôsobilosť na protiprávne úkony	152
C. Pojem blízka osoba a pojem domácnosť	153
1. Blízka osoba	153
2. Domácnosť	154
IV. Právnické osoby	154
A. Podstata a pojem právnické osoby	154
B. Identifikačné znaky právnických osôb	156
C. Druhy právnických osôb	159
D. Vznik a zánik právnických osôb	162
§ 3. ZASTÚPENIE	162
I. Pojem a druhy zastúpenia	162
II. Spoločné ustanovenia o zastúpení	164
A. Zákonné zastúpenie	166
B. Zmluvné zastúpenie	171
§ 4. OCHRANA OSOBNOSTI FYZICKEJ OSOBY	176
I. Všeobecný výklad	176
II. Predmet ochrany	179
A. Právo na telesnú integritu	179
B. Právo na meno	180
C. Právo na občiansku česť a ľudskú dôstojnosť	180
D. Právo na súkromie	181
E. Právo na ochranu prejavov osobnej povahy	181
III. Právne prostriedky ochrany osobnosti	183
IV. Aktívna legitímácia na uplatnenie ochrany osobnostných práv	184
V. Ochrana poskytovaná právnickým osobám	184

§ 5. PREDMET SUBJEKTÍVNYCH PRÁV A POVINNOSTÍ	185
I. Veci	185
II. Práva a iné majetkové hodnoty	186
A. Práva	186
B. Iné majetkové hodnoty	187
III. Byty a nebytové priestory	188
IV. Triedenie vecí	189
V. Hlavná vec a jej príslušenstvo	191
A. Príslušenstvo veci	191
B. Súčasť veci.	192
§ 6. VÝKON A OCHRANA SUBJEKTÍVNYCH PRÁV	193
I. Výkon subjektívnych práv	193
II. Ochrana subjektívnych práv	194
A. Súdna ochrana	194
B. Predbežná ochrana obcou	195
C. Svojpomoc	195

8. hlava

ČAS AKO PRÁVNA SKUTOČNOSŤ

§ 1. VŠEOBECNE O VÝZNAME ČASU V OBČIANSKOM PRÁVE	197
§ 2. POČÍTANIE ČASU	199
§ 3. PREMLČANIE	201
I. Pojem, povaha a účel premlčania	201
II. Premlčateľné a nepremlčateľné práva	202
III. Premlčacia doba	204
A. Pojem a dĺžka premlčacej doby	204
B. Začiatok plynutí a premlčacej doby	206
C. Plynutie premlčacej doby	209
IV. Účinky premlčania	211
V. Modifikácia režimu premlčania	212
§ 4. PREKLÚZIA	213
§ 5. UPLYNUTIE ČASU	214
§ 6. VYDRŽANIE	215
Výber z literatúry k všeobecnej časti	216

DRUHÁ ČASŤ

RODINNÉ PRÁVO

9. hlava

VŠEOBECNÉ OTÁZKY RODINNÉHO PRÁVA

§ 1. MIESTO RODINNÉHO PRÁVA V SYSTÉME SÚKROMNÉHO PRÁVA	221
§ 2. CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY RODINOPRÁVNÝCH VZŤAHOV	224
§ 3. POJEM A PREDMET RODINNÉHO PRÁVA	226
I. Pojem rodinné právo	226
II. Predmet rodinného práva	228
§ 4. PRAMENE SLOVENSKEHO RODINNÉHO PRÁVA.....	230
§ 5. EUROPEIZÁCIA A INTERNACIONALIZÁCIA RODINNÉHO PRÁVA.....	232
I. Všeobecný výklad	232
II. Medzinárodné pramene rodinného práva	233
A. Právo styku rodičov s dieťaťom a medzinárodné únosy	233
B. Vyživovacia povinnosť	243
1. Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine z roku 1956	244
2. Dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti z roku 1973.....	244
3. Nariadenie Rady č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Brusel I)	246
4. Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009/ES o právomoci, rozhodujúcom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti ...	246
C. Medzištátne osvojenia.....	247
D. Právomoc, rozhodujúce právo a uznávanie (výkon) rozhodnutí vo veciach maloletých detí.....	249
1. Dohovor o právomoci, rozhodujúcom práve, uznávaní a výkone a o spolupráci v oblasti rodičovských práv a povinností a opatrení na ochranu dieťaťa z roku 1996.....	249

2. Nariadenie ES č. 2201/2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (Brusel IIa)	252
E. Iné otázky rodinného práva	254
1. Dohovor o právach dieťaťa z roku 1989	254
2. Niektoré dohovory Organizácie Spojených národov	256
3. Akty a dohovory Rady Európy	256
4. Charta základných práv Európskej únie	258
III. Základné inštitúty rodinného práva v Európe	259
A. Manželstvo a zasnúbenie	259
B. Faktické životné spoločenstvá a registrované partnerstvá	267
C. Vzťahy rodičov k deťom, určovanie rodičovstva a zásahy štátu do rodičovských práv	270
D. Osvojenie	278

10. hlava

MANŽELSTVO

§ 1. VŠEOBECNE O MANŽELSTVE	281
§ 2. VZNIK MANŽELSTVA	285
I. Podmienky vzniku manželstva	285
A. Postup pred uzavretím manželstva	285
B. Uzavretie manželstva (sobáš)	287
II. Forma uzavretia manželstva	290
A. Občiansky sobáš	291
B. Cirkevný sobáš	292
III. Konzulárny sobáš	294
IV. Uzavretie manželstva zástupcom	295
§ 3. POSTUP PO UZAVRETÍ MANŽELSTVA	297
§ 4. NEPLATNÉ A ZDANLIVÉ MANŽELSTVO	299
I. Neplatné manželstvo	299
II. Zdanlivé manželstvo	306
§ 5. PRÁVA A POVINNOSTI MANŽELOV	306
§ 6. ZÁNİK MANŽELSTVA	309
I. Zánik manželstva smrťou jedného z manželov	309

II. Zánik manželstva rozvodom	311
A. Podmienky rozvodu	311
B. Úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode	313
C. Právne následky zrušenia manželstva rozvodom	319

11. hlava

RODIČIA A DETI

§ 1. VŠEOBECNE O PRÁVNOM VZŤAHU MEDZI RODIČMI A DEŤMI	321
§ 2. URČENIE RODIČOVSTVA	322
I. Určenie a zapretie materstva	323
II. Určenie otcovstva	329
A. Otcovstvo manžela matky	329
B. Otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov	330
C. Otcovstvo určené rozhodnutím súdu	332
III. Zapretie otcovstva	334
A. Zapretie otcovstva manžela matky	335
B. Zapretie otcovstva určeného súhlasným vyhlásením rodičov	339
C. Zapretie otcovstva na návrh dieťaťa	339
§ 3. OSVOJENIE	341
I. Všeobecne o osvojení	341
II. Podmienky osvojenia	341
A. Podmienky na strane osvojenca	342
B. Podmienky na strane osvojiteľa	343
C. Súhlas oprávnených osôb na osvojenie	347
D. Predosvojiteľská starostlivosť	355
III. Vznik osvojenia	356
IV. Právne následky osvojenia	357
V. Zrušenie osvojenia	359
§ 4. PRÁVA A POVINNOSTI RODIČOV A DETÍ	361
I. Všeobecne o právach a povinnostiach rodičov a detí	361
II. Rodičovské práva a povinnosti	363
A. Výchova dieťaťa	366
B. Zastupovanie dieťaťa	368

C. Správa majetku dieťaťa	371
1. Správa majetku dieťaťa rodičmi	371
2. Opatrovník pre správu majetku dieťaťa (majetkový opatrovník)	373
III. Ďalšie práva a povinnosti rodičov a detí	376
A. Styk rodičov s dieťaťom	377
B. Určenie mena a priezviska dieťaťa	379
C. Práva a povinnosti dieťaťa	380

12. hlava

ZÁSAHY ŠTÁTU DO VÝKONU PRÁV A POVINNOSTÍ RODIČOV A DETÍ

§ 1. VŠEOBECNE	383
§ 2. VÝCHOVNÉ A SANKČNÉ OPATRENIA	384
I. Výchovné opatrenia	384
II. Predbežné opatrenie	386
III. Zásahy do výkonu rodičovských práv a povinností	387
§ 3. NÁHRADNÁ STAROSTLIVOSŤ	389
I. Pojem a formy náhradnej starostlivosti	389
II. Náhradná osobná starostlivosť	392
A. Podmienky vzniku náhradnej osobnej starostlivosti	392
B. Obsah náhradnej osobnej starostlivosti	394
C. Zánik náhradnej osobnej starostlivosti	395
III. Pestúnska starostlivosť	396
A. Podmienky vzniku pestúnskej starostlivosti	396
B. Obsah pestúnskej starostlivosti	398
C. Zánik pestúnskej starostlivosti	399
IV. Ústavná starostlivosť	400
§ 4. PORUČNÍCTVO A OPATROVNÍCTVO	403
I. Všeobecne o poručníctve a opatrovníctve	403
II. Poručníctvo	404
III. Opatrovníctvo	412

13. hlava

VÝŽIVNÉ

§ 1. VŠEOBECNÉ OTÁZKY VÝŽIVNÉHO	413
I. Právna úprava	413

II. Pojem a druhy vyživovacích povinností	415
III. Vznik vyživovacej povinnosti	421
IV. Rozsah vyživovacej povinnosti	422
V. Zánik vyživovacej povinnosti	425
VI. Konanie o určenie výživného	428
§ 2. JEDNOTLIVÉ DRUHY VYŽIVOVACÍCH POVINNOSTÍ	429
I. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom	429
II. Vyživovacia povinnosť detí k rodičom	436
III. Vyživovacia povinnosť medzi ostatnými príbuznými	439
IV. Vyživovacia povinnosť medzi manželmi	441
V. Príspevok na výživu rozvedeného manžela	443
VI. Príspevok na výživu a úhradu niektorých nákladov nevydatej matke	446
Výber z literatúry k rodinnému právu	450

TRETIA ČASŤ

VECNÉ PRÁVA

14. hlava

PODSTATA A DRUHY VECNÝCH PRÁV

§ 1. POJEM VECNÉ PRÁVA	455
§ 2. DRUHY VECNÝCH PRÁV.....	457

15. hlava

VLASTNÍCKE PRÁVO

§ 1. POJEM VLASTNÍCTVO A VLASTNÍCKE PRÁVO	460
§ 2. OBSAH, VÝKON A OBMEDZENIE VLASTNÍCKEHO PRÁVA ...	463
I. Obsah vlastníckeho práva	463
II. Výkon a obmedzenie vlastníckeho práva	464
§ 3. SUBJEKTY A PREDMET VLASTNÍCKEHO PRÁVA	471
§ 4. OCHRANA VLASTNÍCKEHO PRÁVA	478
I. Všeobecne o ochrane vlastníckeho práva	478
II. Žaloba na vydanie veci (rei vindicatio)	479
III. Zapieracia žaloba (actio negatoria)	481
§ 5. NADOBÚDANIE VLASTNÍCKEHO PRÁVA	483

I. Všeobecne o nadobúdaní vlastníckeho práva	483
II. Nadobúdanie vlastníckeho práva zmluvou	485
III. Nadobúdanie vlastníckeho práva rozhodnutím štátneho orgánu (orgánu verejnej moci)	487
IV. Nadobúdanie vlastníckeho práva na základe iných skutočností ustanovených zákonom	487
A. Vydržanie	487
B. Nadobudnutie vlastníckeho práva k strateným, skrytým a opusteným veciam	491
C. Nadobudnutie vlastníckeho práva vytvorením novej veci	491
D. Nadobudnutie vlastníckeho práva prírastkom a spracovaním	492
E. Nadobudnutie vlastníckeho práva príklepom licitátora	494
F. Nadobudnutie vlastníckeho práva k neoprávnenej stavbe	494
G. Nadobudnutie vlastníckeho práva priamo zo zákona..	497
§ 6. ZÁNİK VLASTNÍCKEHO PRÁVA	497
§ 7. PODIELOVÉ SPOLUVLASTNÍCTVO.	500
I. Vymedzenie podielového spoluvlastníctva	500
II. Obsah podielového spoluvlastníctva	502
A. Vzájomné práva a povinnosti spoluvlastníkov týkajúce sa hospodárenia so spoločnou vecou.	502
B. Práva a povinnosti všetkých spoluvlastníkov vo vzťahu k tretím osobám týkajúce sa celej veci.	503
C. Práva a povinnosti spoluvlastníka tykajúce sa možnosti nakladania so spoluvlastníckym podielom ..	504
III. Zánik podielového spoluvlastníctva	506
A. Zrušenie spoluvlastníctva dohodou spoluvlastníkov ..	506
B. Zrušenie podielového spoluvlastníctva rozhodnutím súdu	508
§ 8. BEZPODIELOVÉ SPOLUVLASTNÍCTVO MANŽELOV	512
I. Pojem bezpodielové spoluvlastníctvo manželov	512
II. Predmet a rozsah zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	513
III. Vznik zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	518
IV. Obsah zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	519

V. Zánik zákonného bezpodielového spoluvlastníctva	524
VI. Vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva	526
VII. Dohodou modifikované bezpodielové spoluvlastníctvo ..	532

16. hlava

DRŽBA

§ 1. POJEM DRŽBA	536
§ 2. DRŽBA A DETENCIA	537
§ 3. DRŽBA OPRÁVNENÁ A NEOPRÁVNENÁ	538

17. hlava

VECNÉ PRÁVA K CUDZEJ VECI

§ 1. VECNÉ BREMENÁ	541
I. Pojem, podstata a funkcia vecných bremien	541
II. Subjekty a predmet právneho vzťahu vecného bremena .	542
III. Vznik vecných bremien	543
IV. Obsah právneho vzťahu vecného bremena	546
V. Zánik vecných bremien	547
§ 2. ZÁLOŽNÉ PRÁVO	549
I. Právna úprava záložného práva	549
II. Pojem, funkcia a povaha záložného práva	551
III. Predmet záložného práva	554
IV. Vznik záložného práva	557
A. Všeobecne o vzniku záložného práva	557
B. Záložná zmluva	558
C. Dedičská dohoda	565
D. Rozhodnutie súdu (súdneho exekútora) alebo správneho orgánu	565
E. Vznik záložného práva zo zákona	568
V. Povaha a podstata Notárskeho centrálného registra záložných práv	570
VI. Obsah záložnoprávneho vzťahu	571
VII. Výkon záložného práva	573
A. Priamy výkon záložného práva záložným veriteľom	574
B. Predaj zálohu na dražbe	580
C. Predaj zálohu súdnym exekútorom	580

VIII. Zánik záložného práva	581
§ 3. ZÁDRŽNÉ PRÁVO	582
I. Pojem zádržné právo a jeho podstata	582
II. Vznik zádržného práva	583
III. Obsah zádržného práva	584
IV. Zánik zádržného práva	584

18. hlava

KATASTER NEHNUTELNOSTÍ

§ 1. PODSTAT A FUNKCIA KATASTRA NEHNUTELNOSTÍ	585
§ 2. ZÁPISY DO KATASTRA NEHNUTELNOSTÍ	589
I. Vklad	590
II. Záznam	594
III. Poznámka	597
§ 3. ZÁSADY PRÁVNEJ ÚPRAVY KATASTRA NEHNUTELNOSTÍ ...	598
I. Zásada vkladania (intabulácie)	598
II. Zásada verejnosti (formálnej publicity)	599
III. Zásada hodnovernosti (materiálnej publicity)	599
IV. Zásada voľnosti	600
V. Zásada legality	600
VI. Zásada priority	600
VII. Zásada špeciality	601
Výber z literatúry k vecným právam	602

ŠTVRTÁ ČASŤ

DEDIČSKÉ PRÁVO

19. hlava

VŠEOBECNE O DEDENÍ

§ 1. DEDENIE A DEDIČSKÉ PRÁVO	607
§ 2. PRAMENE DEDIČSKÉHO PRÁVA	614
§ 3. CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY PRÁVNEJ ÚPRAVY	615
§ 4. FUNKCIE DEDIČSKÉHO PRÁVA	617
§ 5. ZÁKLADNÉ ZÁSADY DEDENIA	618

I. Univerzálna sukcesia	618
II. Nadobúdanie dedičstva okamihom smrti poručiťa	619
III. Akrescencia	620
IV. Dedičská reprezentácia	621
§ 6. PREDPOKLADY DEDENIA	621
I. Smrť fyzickej osoby	622
II. Existencia dedičstva	623
A. Dedičstvo	623
B. Predmet dedičstva	625
III. Dedičský titul	628
IV. Dedičská spôsobilosť	631
A. Spôsobilý dedič	631
B. Dedičská nespôsobilosť	632
§ 7. VYDEDENIE.	635
§ 8. ODMIETNUTIE DEDIČSTVA	640

20. hlava

DEDENIE ZO ZÁKONA

§ 1. VŠEOBECNE O DEDENÍ ZO ZÁKONA	644
§ 2. DEDIČSKÉ SKUPINY	645
I. Prvá dedičská skupina	645
II. Druhá dedičská skupina	648
III. Tretia dedičská skupina	652
IV. Štvrtá dedičská skupina	653

21. hlava

DEDENIE ZO ZÁVETU

§ 1. VŠEOBECNE O DEDENÍ ZO ZÁVETU A POJEM ZÁVET	655
§ 2. NÁLEŽITOSTI ZÁVETU	658
I. Náležitosti osoby poručiťa	658
II. Náležitosti vôle poručiťa	659
III. Náležitosti prejavu vôle poručiťa	659
IV. Obsahové náležitosti závetu	660
§ 3. FORMY ZÁVETU	666
I. Holografný závet	667

II. Alografný závet	668
III. Závet zriadený vo forme notárskej zápisnice	670
§ 4. ZRUŠENIE ZÁVETU	674
§ 5. NADOBUDNUTIE DEDIČSTVA	675
§ 6. OCHRANA OPRÁVNENÉHO DEDIČA	679
Výber z literatúry k dedičskému právu	683
VECNÝ REGISTER	685